

पोर्तुगीज मराठे संबंध - मा. स. पि. सुर्वेकर.

पेशवाई - १

शाहू वरु - रामचंद्र महोदय चासकर गाने हुन्माण (गळगाव)
ताका केताळा. १७१९

हुन्हाजी आंग्रे - वसई दिवारपट्टीतून - ७००० रु. साठिजा
गोळा करीत असे.

पोर्तुगीज - इंग्रजांनी हुन्हाजीस जोळे १७२० पक्षण्याचा
मयलने हुळा (उपामक्ष सहाय्य - शाहू व करवीरकर संकाजी)

शाहू व हुन्हाजीचे सरव्य. हुन्हाजी मांडवीतु झाडि
काजीसवाने ७००० घोड्याळ. डाडिकागच्या रक्षणाथे हुळा

९ जाने १७२२. पोर्तुगीज काजीराव - वसोळी येथे तह झाळा.

निरज. ग्रेरिसेर याचे लिस्वजता पल. १७२०

१७०२ चे १७०७ हुळांत हुन्हाजी - गरीक असून. ११० लडाऊ
गोळासें होली. मूळचा वसोळीच्या.

सध्या त्याच्यापडे. १५ लोफा विसोळी-गा पु. पाळ (युधदनेडा)
३० लडाऊ गोळा.

५००० गोळा जोळे स्वतःचे २२ दिवे होत.

लेशुरको गळकर (चोळे) याळा हार मारते "

१४ जुलै १७२९ हुन्हाजी आंग्रे मरण पावला.

१७२८ रामचंद्र चासकर मूळ - वृष्णराव चासकर
हुन्हाणीचा सुभदार झाडा

गे १७३० वसई मातांचेर मराठ्यांची दखारी झाळी.
इंजिजांनीं फिरंग्यांना मदत दिली. साथी नाचली.
फिरंग्यांचा खारवाकारवांचा मयजे.

जुलै ३० - बाजीरावातर्फे गावेचारांशी तहाची कोठणी
पुढे फिरडुयली.

१०-२-१७३२ मुंबईचा गव्हर्नर - डोईव्हन याच्या मदतीने
बाजीरावांशी मुंबई येथे तह. बाजीराव पुढ्याला होता.
या तहांत दृष्णराव महोदयाने पैसे खावळे या झोपावरून
बाजीरावाने त्यास हुमदारपदावरून हुडको तो मांगलाच गेला
गोणेश जाईदु (झिणजूरवार) वसईच्यांनी पुढे वरून पाठवला
गोण्यांत त्याला कायले. सात तेरेज जांबादेले.
गोण्यांन पळव आला व हिंडु धर्म स्विकारला
फिरंग्यांचा शत्रू झाळी.

अंताजी रघुनाथ तुवळे (माताड) फिरंग्यांचा फिरर म्हणून
पेशव्यांचे हुमद्वरीत असे पिडाजी जाधव त्यास तहा
मनात असे.

१७३३ बाजीरावाचो सिद्धी विक्रम मोहीम पुरताळी.
पोर्तुगीसांच्या मध्यरतीने तह आला.

१९ जाने ३४. गोण्याचा विरजई सांदगोळच्या
पठावरून. मराठ्यांनीं सिद्धीचे आरमार व दिले
सळडुवले.

वसईनिष्ठागांत पोर्तुगोसांचे - १६५५ गाणये होतो.

मराठ्यांचे - पिळाजी जाधवचे १० हजार.

अवांतर - १५ हजार इतुण २५ हजार रैन्यदिवे.

दुभासोर्गे हिरंग्यांना दणागोरा दिवले. या सबकोस्तव.

दाजीरावांचे. शंकराजीपतायचे १६ हजार रैन्यदिवे.

भाजे. उंबरगांव, नारनेळ, उलाण, पारडी विडुणे हाकोजे दुडी.
धाव्ये डावरे कुडुडी. उमीपेडे हापळी.

कुडुडीने राजीनामा दिवा - निरजईचे ५०० रैन्यदुपाहकोडे.

अज्या जागेवर पेदुदमेळ उताळा - हाण रवाडीपर ६२ झाडा.

७ जाने ३९ - सील्वेर द मेरझीने वसईचा जनराळ सुने हागोपेवळ

९ जाने ३९ - मातीगळा - चिमाजी अप्पाने वेदा दिवा
इतुण २२ महीने दिवा लढतहोता

२० जाने ३९ माहीपु मराठ्यांची वेताळे.

२१-२२ जाने डेळेवे - शिरगांव जिंहुटे.

४ फेब्रु. ३९ चिमाजीने तारापूर जिंहुटे (काजी गोमराव) मरु

१४ फेब्रु-३९ हरिपंतानी - अशोरीगड जिंहुटा.

१७ फेब्रु. ३९ चिमाजीअप्पा. फौजे निशी - मद्रापूरला उताळा.

मराठी फौज. २५ हजार - चौडदळ
४० हजार पायदळ
५ हजार अं

मराठ्यांची दिफशाळा मोर्गे लावले.

निरजईचा हुकुम - सर्वनिष्ठ सोडवे.

"वसई रैन्यदंडा, उरण फुडु देवावेत"

20- फुलु ३९ मराठ्यांनी नेसाने नेतले.

५ फ्रील ३९- इंगजांनी वाड्याचा दुयें तांन रावला.

29 मार्च ३९- मानाजी आंग्रेने उरण (मराठ्यां) काकीज उठे.

गोळाहण वसईस- रसद जोत म्हणून बाजीरानाने. जम मरशय
द्वोरपडे, दादाजी गोवे नरेगुंदमराना पाठवले.

५ मार्च- सावंतवाडी मराठी- आग्याद, रेड्ज कोर्डिज सोडून
सर्व कारदेश, पेडणे महाळ जिंकला.

साथीलीठ- रायगूर, मुरगांव सोडून सर्व भाग मराठ्यांनी
घेतला.

१ मार्च ३९- सावंतवाडीसुद्धे फुंआ दिठो घेतला.

५ मे ३९- मराठ्यांनी लह पयून वसई दिठो देण्याचे ठरले.
पारं.

१५ फ्रील पासून वसई युद्ध्ये पेटेले. मराठ्यांकडे
दुठागे व सैनिक मिळून २ लक्षां सैन्य होते.

५ शेवटच्या २ दिवसांत १० लक्षां मराठे दार झाडे.

फुडा उडा दुकजावर मराठ्यांनी २०/२० लक्षां उठे
घरतवाठे गोठे.

मरास भगदाड पडले. १३ मे- सा फुंच्या भांग्यामुळे
मराठे आंत पुसू डाकुले नाहीत.

रसद पुरवठा बंद झाल्यामुळे.

२३ मेला पोर्तुगीस वेंड वाजयोल दिव्यावाहेर पडले.
चिमाजी आपाने लाबा घेतला.

दिरंग्याचे पुढ्या युद्ध्यांत १००० भाणसें मृत्यु पावली.

मराठ्यांचे २२००० भाणसें मृत्यु पावली.

मराठे पोर्तुगेज तर झाडा - पाळडा गळा.

उत्तर डोंबण रेकदंडा सोडून मुळ झाळ.

वसईमातांत दिव्स्तीकरण पुार झाळ.

द्वारण - वतनदारांना काश्किण्याचा अहवाल वरपाळा.

— धावा लागत असे.

(१५५० गोव्यांत इन्व्हीझिशन डोरे स्थापन झाळ.)

१३ जेगरीच्या आदेशानुसार - ड्यू व दिव्स्ती ठोडुंसाठीं तोंत परंतु हिंदुनाडुण्या धरोत पुटक्याची व ल्हंपारीची शिक्षादेत)

१७७४ इन्व्हीझिशन डोरे वंद झाळ.

१७७५ वासून डोरेदोरपणें अंमळ कजावणी तोंडं लागली)

वसई ताब्यांत घेतल्यानंतर पेशव्यांनी - अजाळा येथे.

गाठकते काव्हण्यास सुरुवात डोळी.

१७३९ पोर्तुगेज - मराठे लुध्यांत.

पदिरंग्यांना मदत करणारे हिंदु.

व्यंभरी डागत, उण्या डागत.

काकल्या झोणय सुश्यणवर.

काकरावनेसाई (नारवे)

अग्रण डागत (वाळ) सांगू झोणय डांगी

विर्वाजी झोणय (धुमे)

११ मार्च ३९ रोजी - हिंदुंची संपत्ती जाप्त करून हद्दपार करायचे ठरले
८ मार्च ३९ फोड कुमत (पनेगी) - मराठेशिपाई लढणे आहेत या
उपरोक्त देखीरितावांनी लढा करून वाडा लुटला.
हिंदुंची दुडणे लुटली.

हा प्रकर विरजई सांदेगी लढा उठावला जाही.
मराठी फौज - दिधी घाटांन जोळात उतरली. (जरगुंद पराभव डोल्हापूर
उत्तरे)

डूपा मराठी सैन्य - दोन हजार घोडेदळ } गोवा स्वारी.
४ हजार पायदळ }
४ हजार कुणगे }

२५ जाने - ३९ मराठ्यांनी मडगांव घेतले - कुकुळी डोल्हा घेतला.

७ मार्च ३९ - - - - - मर्दानगड - उसगांव डोल्हा घेतले
टगाचप्राण - सांगे व सुप येथील गड घेतले

सावंतवाडकरांचा (रामचंद्र सावंत, जयराम सावंत)
कुारगारी - देवळा सक्तीस - फिरंग्यांना फिरू लोता.
देवळा बंधू मिळू शेणवी - देवाडी येथे व्यापारी लोता
त्याचा सासस सांतपानाई - गोव्यांतले डोल्हा घेतले व्यापारी

सावंतवाडकरांनी - मराठ्यांच्या स्वारीचा तपशील
फिरंग्यांना डोल्हा घेतला. गुप्तपणे तलाची कोठणी देवी
फिरसकडो वारकरी सावंतांनी जिंकला

मराठ्यांनी रायपूर गढीस घातलेला वेढा -
दोळा करणायली दादाजीरावास (भावे) फिरंग्यांनी
₹ ७० हजार डोल्हा घ्यायचे ठरविले.

(१७४२ मध्ये दादाजीरावाचा रून झाला)

१७०५ साठ्यापासून गोव्यांत चोडीवर लागू ठेवणें केला.

२ मे ३९ लह - छिरंग्यांनी ७ लाख रु. द्यावेत
१ लाख (रु. स्वातंत्र्याची) द्यावेत.

तलावर स्वतंत्रपतीचा नामोठुरव नाही.

तलावीत जाणवकी पुढे ठरव.

साष्ट-वारपेडागधीत उत्पन्नाचा ४०% काजीरावास द्यावा

रवजुर्वे - पन्हाळे - सावंतवासरांना द्यावेत.

२१ मे रोजी सैन्य परत गेले.

१९ जुलै - मराठ्यांनी मडगांव रनाळी डोळे.

— छिरंग्यांनी छिछो पाडून राहिला.

१८ सप्टेंबर ४०

जानासोहक पेशवा डोगी छिरंग्यांमध्ये लह झाला (पुणे)

— गा लहांत धमाल्यासुद्धात - सुद्धा नाही.

विरजईचे म्हणणे: "गोव्यांतले हिंदुना पोळुगाळेचे सर्व
जुवदे लागू आहेत.

उगाचे राज्य त्याचा धर्म

गोव्यांत हिंदु सुरवी आहेत पुराण

— त्यांना व्यापार उदीमाची अनुकूलता आहे

— हिंदुनी इथे राहाणाचा लहू नाही"

२॥ सहायगाणे - कुडको - इसोळणे - फिरंग्यांना परत मिळाले
 मराठ्यांना रेवदेडा व डोरठा (मोरो) हे दिले परत मिळाले
 पंढरचा पड परगणा - मराठ्यांनी - फिरंग्यांना देला.

"आंगे गांच्याशी कुजीया डेल्यास फिरंग्यांनी सहाय्य करेव" - गाजावेर

पेशवाई - २

जयराम सावंताने - गोव्यांनून पळून आले. गा सैनिकांची
 पुढाण उभी देली.

२१-२-४० जयराम सावंताने - आगवाड व रेईजमेईज बळकता
 संपूर्ण कारयेडा जिंकला.

इंग्रजांचे डारमार आगवाडजवळ आल्यामुळे - गोवा वर
 सावंतवाडवर जिद्द झाले नाहीत.

१८ मे १७४१ पेशवाई - तारियाळ नेमला गेला.

त्याने - २ हजार शिपाई - नव्या १५ तोफा आणल्या.

१ तोफ - मिनीयाला - २० वार कुदीत असे.

१३ जून - ४१ भोसल्यांना पिटाळून कारयेडा गुन्ता जिंकला.

११ सप्टे - ४१ वाडवर व फिरंग्यांत लढ झाला.

— तत्पुत्राणे —

१) रोजुने - पनाळे - पोर्ण ही गावे.

त्याच पुत्राणे दंड म्हणून - ७०० हजार रु. रोख द्यावत.

नागोबा सावंत कोसले फिरंग्यांच्या - दुनगामुळे आजंदेला.

संजाजी आंगीने - फिरंग्यांशी गुप्त लढा संधची कोसली देली.

गोविंदपंत लक्ष्मीचा सैबाचा पराभव - ८ जून ४२

राजो वर्यन फिरंग्यांनी सांग्याचा दिव्हा जमीनपोस्ते डेळा.

११ जुन ४२ - आण्णाजी मधुकरन पोटुंगी झांनी
रुपे - व फोंडे दिव्हा ताड्यांत येवून - अखंड परांना देळा.
आण्णाजी मधुळा वर्यन आण्णादच्या दिव्हा वर्ये वळे
लेथून ता पळनेगेळा.

लौरिसाळ - १२ जुन ४२ मुख्य पावाठा

कार्तेलु जोष्ट - सप्टे ४४ मध्ये नवा विरजई म्हणून आला.

७ जौ. ४४ . पोटुंगी झांच्या २ मुद्दनांथुः २१ परादे
उत्तरेस जाताना आंग्यानी तंठा डोठा.

६ देवस मुद्द सोठं मराठ्यांनी माधार प्जेतळी.

बाणचंद्र फलार - सांतफुर्ीचा महाजन - उड धमशिळा खांधाळी.
मुळचा सावंतवाडीचा - चाडवरांनी एडुयां गारळे म्हणून
बाजीरावाचे गेळा मातवर सखार आला.

२५ जौने ४५ कुवळे तैथे उत्सवासळी गेळा होला.

५ मे ४५ - लोठीगचा दिव्हा चाडवरांवर्यन फिरंग्यांनी जिंवेळा.
अखंड दरवाजे गेतएद ल्हावून उघडले.

१८ मे ४५ . फिरंग्यांनी डिचोळी जिंजयेतळी.
चाडवर सावंतानी सांबवळीच्या शणेना
वानरतत्या डेळी म्हणून बाळीत तडुळेलाते.
(संभाजीने पंकीपावन चरण्याचे बरानेळे आठेजाली)

समो जी राणे चारवारांच्या निराशांत फिरण्यांना मिळाळा.

२) ओंको. १५ सारंगळीकर राणे. मणरीकर गवस
डिचोळकर मधु, अडवईकर देसाई

राणी चारवारांना साहज-फिरण्यांना सहाय्य देणे.
चाडवारांचे. डोवाडो, मोठे, सातडे गड-फिरण्यांना जिंकविले.

१५ जाने. १५ - विरजई - आरमारानिशी - चाबो-भाळा डोळ

२३ जाने. १५ - तेरेनोळ दिळु कुकीज डोळ.

ओसण्यांचे आरमार पळवले.

२० तोफा असलेले १० पाठ.

१७ गळवते

३ वेतरे

४ पारंग

३ डिसे. १५ - रेड्डीचा दिळु फुसवून घेतला.

१० मार्च १७४७ सदाशिवरावभाऊने रुपे त्रेशीस डोपाठी रत्नापणी
रवडणीची केशीरुद्रम घेवून उठवली.

८ डिसे १५ तुळजाजीची मंगळूरकर रचारी.

१७४८ मध्ये - पोर्तुगाळून १००० भाणसें. मकेन तळवरो सागरी
गोळाळा पुरवली गेली.

२ डिसे. १६ - फिरण्यांनी निवलीचा दिळु घेतला.

फिरण्यांनी कुळीच्या रवाडीतीळ सारके (वाड्यायचं)

आपण राहली युध्य. सि-हाड ते ने करपर)

माउवणच्या दिळुयारांनी पळवलेली फिरण्याची गळवते

परत कुळी.

विरजई वेगुग्यालागेळा लागे - वाडक्यांचा तर हस्तगत डोळा.
वाडक्यांना. सवदेवर, डोळापूरवर, तुळजा आंग्रे रामू लागे.
ताहिदुध्या वाडक्यांनी. आंग्रांच्या मुडागड, ४६ साठी
मखूरचाडिळी २९ साठी चोळा

तुळजा रूपा: माळवणास जावून आंग्रे द्येय वाडला जाती.
१०५० साठी माडेजि द ताळार - विरजई लोऊन आळा.

गानासोहे कादिके शब्द - कुयलं

कुमुसी, साळावतजंग, ताराकाई, तुळजा आंग्रे, इ. डकुमुट रोगी.

ताळारचे धोरण - आरोवची नदी व सदाशिवगडच्या नदीमध्यात
अपदेश हस्तगत कुरेणं.

लनुमानघार - रामघार - दिधीघार ताळ्यांत ठेवणे.

जोळे: ५२ - ताळारने. सवदेवरांचे सदाशिवगड, दुर्भगड, डोव जिंठे:

जाने ५३ मध्ये: उचांची ३ लढाऊ जतणे मारेशेकर ५० तोप
सुरतेस जातहोली.

४ जाने: विजयदुर्ग तुळजाची - ३ मोठी: ९ लढान गाडवते
३ लजार सैन्यांनेशीं कहरपडली.

आंग्रांच्या: ३०० वार ४०० जखमी.

उचांचा पराभव झाला. ४० लढ्याची लानी.

आंग्रांचे इडण - १ मोठी नौडा.

५ लढान - ५ -

१०० लढान गेंद्वेय आहत.

— मराठ्यांनी उचांची जाळण राहिली.
 लाहोरने नेगेते तेर — पूणपणेरी.

- १) जोई आत्मेटा मुंबई.
- २) जुडी. गाठवाव-वसई मराठ्यांनी ठार डेळा.
- ३) येरिद्वीस - सातारा झाडू दरबारी वैध लोका.
- ४) गोरक्ष शोणवी (जुवे)
- ५) मुळशी शोणवी (मु.॥ डि.र.)

— लाहोरची मराठ्यासबंधी मते

१) मराठ्यांचे सैन्य अव्यवस्थित. १ लक्ष सैन्याविक्रम १००० सैन्य पुरे.

२) नागासाहेबाचे मुळाजीचे आरमार जाळण्यासबंधी योजना. पोर्तुगीजांनी लानासाहेबांना नडारा देऊ.

पोर्तुगीजांनी मुळाजीला मदत देऊ. — पोर्तुगीस फुलवण मुळाजीचा काजुने रवारोपण येथे ठरली. माधार पोसाळी जाणासाहेबांचे इंग्रजांचे सहाय्य पोसाळे.

१२ फेब्रु. ५५: विजयदुर्ग येथील मुळाजीचे आरमार इंग्रजांनी जाळण राहिले. किं. मुळाजीने स्वतः जाळण राहिले.

(१९ मार्च ५५. सुवर्णदुर्ग जिंजताना पेशवे इंग्रजांचा आरमार लाहोरसबंधी पुरार.)

जाळण गेलेले आरमार-

२० तोफा डोक्यातले	इ.पाठ.	३ डोक्यातल्या
१५ — — —	९ पाठ.	२ — — —
१० — — —	१३ गेंदवेधस्	१ डोक्यातली.
३० महान तारवे लोकी		

१३ फेब्रु. विजयदुर्ग चेतना गेवा - उाकये - पेशव्यांच्या ताब्यांत
दिवा.

तुळाजी - पेशव्यांच्या हुदैत आमरातोता.

— पुन रघोजी - चव्चन हेंदशक्तिच्या नैदतांत ७१ साठीं राहो.

पेशव्यांजी कझी घुळपास विजयदुर्ग सुभ्यावर नेमले.

दिरंगी - तुळाजीस असंस्कृत कुर - म्हणतात.

१७५५ मध्ये: विरजई आत्वेने मदीनगड घेण्याचा प्रयत्न डेळा.

परंतु त्यापूर्वीच पेशव्यांनी तोपेताळा. १ जून १५५

आत्वेने: २२ जूनला - दुभटि डोळाउठे.

२८ जून रोजी मदीनगडवर मारा सुरू डेळा.

येसाजीरामचे ४०० सैनिक दिव्हाकातेर पडले.

रवत: विरजई व १४ ममुलसरवर हार झाले.

जेस गोव्याला पाहून दिवले.

दिरंग्यांचा तळ घुवळ्याला पडला होता.

दिरंग्यांजी नानासाहेबा विरुध्द ३०० वंक्ष, ५५ पिप दारु
सावनुरभरांना दिवले.

विरजई यगने ~~२०-३-६०~~ ~~२५-६-५९~~ रोजी: भोसल्यांशीं तह घेळा.

पेडणे, डि-चोर्गे, सारवळी - वाडभरांना रवो लोने देण्यांत आले.

२०-३-६० पेशव्यांशीं दिरंग्यांचा तह.

१७५९ - मध्ये: नानासाहेबावे - दिरंग्यांच्या आत्माशच्या

सुलथाणे दंडाराजपुरी हासा दिव्हावर.

स्वारी देडि पिंरंगांचं: १७०० सैनिके होणे .
 इंग्रजांनी दोन्ही दिवगावर आपाठी निशाणे ठावठी .
 पिरंगी घेत गेले .

— पेशवार् मा ३ —

पेशवार् मा ३ स्वराज ठा पण: ३१-१-६२ .
 पाणीपत शुद्धांत उच्छृष्ट सैन्य दामो डोळे .
 वानावाहण समुची प्रशासने गेला .
 शुद्धांत १७६३ मध्ये जास्त कोडक ८०० हत्ती: ५०० सरदार ५०० ताप .
 १७६३ मध्ये: डोळे वानावाहण नेवृत्वारवाठी: ६०० पोर्तुगीज
 डोळे, पुण्याचा सरदेसाई वर का नाईद: ६०० डोळे निशा
 मिळाण सगदेकर सहाय्यास डोळे जाणेत .
 नाइरांचा डारगारी जिवका सवणीसेन: ५०० सैनिक पाठवोळ .
 पेशव्यांचं मर्दानगडावरील डोळे घरी रामाजी तरे .
 रघु सावंत .
 काफुजी मुझुमदार

— पिरंग्यांना पेशव्यांक: १५० सैनिकां निशाणे: पिरंगी सैन्यास
 मिळावे: १३ दिवस वेदा च्याळठा .
 १ जून १७६३ मर्दानगड: पेशव्यांस
 स्वाराठी देला .

पोर्तुगीजांची धर्मस्नानच्याना जाहेरनामा डाटा
पुजून १७४३

विरजई येगने लिळा जमीनकारत डोग. २७ दिवस लागते
डिळातीळ पेडने डायिडुयांना - ~~१५०००~~ ७०००० रु. लांबादेळी.

राधोबादादाचे मेहुणे - गोपाळ धरवे -

यांना. मदननगर तहसिलगत होईपर्यंत

वाड्यरींनी सारवळीस आडून देवते.

लांब देवून परत पाहवते -

काजीराय खर्च - आदी फुज निशी गोपाळरायाच्या

निराप न आणजे. धारमाथ्यावरच राहेला.

माठवणादारांनी पोर्तुगीजांचे मुसुंकीडून येणारे

त्यापारी जहाज धरते.

मत्पूज विरजई येगने - लिळीप लांडेसच्या नेतृत्वावर नाडी.

माठवणावर डारमार पाहवते.

डारमाराल - २ फुरगांत - (डूण ६० तोफा)
२ डोसारीयू - (-५ - ५० तोफा)
१ पाठ - (-५ - २० तोफा)
१ इशात - (-५ - १० तोफा)
१२ मचवे (-५ - ६० तोफा)

१० गोळी. ४३ डारमार माठवणांला उतराते.

जदीलीळ ५० तोडगा - पोर्तुगीज गाठकता सह

जाळत्या गावांत शिरवून - काजारपेठ जाळती

सर्व - मंदीरे - मसाजिदी - जाळून राहल्या.

१ आडकड मुद्द शोड

राजडोर लिळा - ६५०० डूदी ५ तोफांनिशी

१६२ गावांनी जिळी

गायकधी माधवरावाचे मेडावे. डाक्यांकरावांना पण
" मठाराज - दलनपतीच्या राजगी जागेस फिरंग्यानी
अमरापि डुळी. जिवाजी विशाक फिरंग्यास सामील
होऊन मदनगर दिवा लसे तुम्ही करणार कुय ?
पारिपत्यास कुठारी कुठ्यास डायकर पडणार नाही "

हे परतळीजे सवद राज्य जाने १७६४ मध्ये जिंठले.
डांझेळा. शिवेधर, सदाशिव. जिंठून घेतले.
रैनाडगड - शिमाचे भूशिर फिरंग्यानी जिंठला.
हे परतळी परत गोज.

सवदवार सवाई इमोडी - सदाशिव गोवंधराच्या डाक्यास
दांदाड. येथे येवून राहिला डाकून यंराज डारेल.

हे परतळीवर पेशव्यांनी चढाई डुळी तेव्हा - फिरंग्यानी
पेशव्यास सहाय्य न करिता - सुष्याचा दिवा घेता.
दिधी - तिन प्वाट डापल्या कुवजांत घेताडे - पेशव्यांच्या
सैन्याला रवागी उतरण्यास विरोध डुळा.

१७६४ ते १७७२ माधवरावांचे हेदरकर ४ रवागा डु.मा.
१७७१ साठी विसाडोपंतलेडे यांच्या नेतृत्वाखाली
१० हजार गोडदळ - व मखे मुकुामी. १७ पाठ
१५ लडाडगळवेत

आरमार तयार होवते.

वाडकरातडे - शोम सावंत, वृष्ण सावंत - लेंदगांजा
१५/२० गाठवतांनिशीं दुळीं व खरीत मिळाले.
लेंदगांजा फुडें महाडानूव जावून - मदनगर जिंठवचा
तो मा.
स्व मराठी सैन्याचा तळ दिवाळीला पडला.

माधवराव पेशव्याता - माझे द. देवूय डोंकराचे डोंकराचे
- चालू होते - त्यामुळे माधवरावाचे. तेल्यांना डाव्या दिशा
"दिरंगांशी. स्नेह राखावा. दिरंगांच्या किर्यांंत राजदरवा
ज करणे -"

परिणामी - तेथे फोंड्याचा लढ उडवून गेले.

दिरंगी जाखुवणे दिखेमी माहिती.

१८ जोसे. ७२ सहाळीं माधवरावाचे देहावसान झाले.

रमाबाई सती गोठी - दुकरी. कर्णेसिंखार डोळे.

दिरंगांनी मदीनपूरचा दुर् मेहन बुधळ्या रानांती
मराठ्यांना पकडले. १०९ मराठ्यांना ठार डोळे.

गोपाळ शेणवी (सारवळी) गाने ३२ दिरंगांच्या डुळवाता
रमाठा डागरण बुधळ्यावेळे.

गोविंद शेणवी (कोरपूर) डोळे गायन - देहाचे चार भाग डोळे
जरीत टाकले.

सुर्यपूरक. कास्तीमा देवूय रायसाज जावळ्यावेळे.

१९ मार्च जानेजी धुळप - गाने गोव्यापून मंगळूरवेडे जाणारी.

दिरंगांचो "सांताज" - ४० तोफा. २० गोठ्यांज. ६० स्वताशी १२०
२-चातूपास - गत्येडी १९ तोफा. ४० स्वताशी हाते. सैनिक.

शिवाय. १९ व्यापारी गाठवतांचा डाफोडापयुता.

धुळपांवेडे - "फुलेजंग" - पाठावर - २८ जोठ्या तोफा. २०० सैनिक.

- चार - ठहान पाठावर - गत्येडी १५ तोफा १०० सैनिक.

दोन डोळ्यांची - चार - गुरेबां - गत्येडी - १० तोफा. ७५ सैनिक.

दुधडोळ्यांची १७ साठवणे - ३ तोफा. ५० सैनिक.

दुडंथर सैनिकसंख्या दीडहजार होती.

जानेजीचा सरदार दुधडी गाईड जैतापूरवर होता.

मंगळूर - गोवा मार्गावर बुल्याणपूरजवळ मुध्द मुध्दोळे.
फिरंगी आताहापुरव. गां सौस हेस्त आताहादिलोते.
धुळपांजी सांताणसह सर्व गाठकते तावयांत घेतली.

मोळ

गोवाहून मराठ्यांशी लढण्यासाठी.

पेज द-मुंस. मुध्दमोडा पाठवली. साष्टीजवळ मुध्द सोळे
२५ मार्च - सांताणरेतरीज. सर्व गाठकते फिरंग्यांजो सोडवली.

पोर्तुगेज उघांजा विजयदुर्गा जेठे - उघांजो पचारासाठी.

फिरंग्यांजी "लोम" हांकराळा पाठवले.

थावदुळची लश्कर पेशव्यांजी ऐकली नाही.

विजयदुर्गावर - फिरंग्यांचे २०५ हुकिलोते.

सर्वजना पगे लोहोगाची मुकालोली - पगे सैब्यांर लोत.

मराठी आरमावविवाचीचे - आठिडांनुकुचे मत.

मराठ्यांजी - वसई - डीनाळा - विजयदुर्गा - आरमारी तळ उठे.
(माधवरावात तिन कपरांचे मेळण साठिजा धुळारवळ मेळतात)

१७७२ साठी - मराठ्यांजवळ.

६० पुरागाता - ३ डोळडुंगांचो पाळे - मयेडी ३० तोणु.

६० गॅल्वरस - २ - - - पाळे - - - १५ तोणु.

- आसाव्यात -

माठवणजवळ बुल्याणपूरजवळचे -

३ पाळे (पुरागते) - १० गाठकते आरत.

वाडवरांचे - रेडीच्या खाडीत आरमार आत.

वसई येथे - १० पाळे - ४० गाठकते असत.

दखीवा येथे - ३ पाळे - ५० - - -

विजयदुर्गा येथे - ४ पाळे - १७ गाठकते.

१० पुरागे असत.

30 ऑगस्ट 63 नारायणरावचा रूम झाडा.

फिरंगी म्हातात - गव्हर्नर डामर.

"हृदयार्थीनं - राधोबाबादाकापित रूम चरवाठा"

आचरं येथील - फुडेर सावंत गोसाठे

रामाजी नाईडु सहम.

9668 साठे

पिंजराडुंगी - गोवेदरांजा देव्याच्या रवरघयेतले - (जाणोजी धुळपुं
पिंजराडुंगी नारायण)

यसदमांत - " - देण्यास - राधोबाबादा लगारहोत

(फुडेर सावंत सांगुं आरमारांतहोता - 9000 तेडु आरत)
रामाजी नाईडु सहम आचमाळे. 6000 तेडु आरत.

सांतानचा सांगाडा - 1 जुवसान भरमाई पुणेदरकारेने दुरुतडेडी - 9664
फिरंगी राधोबाबादास दमणठा साक्षयादेखा.

राधोबाबादेने मिळकत दृष्ट्या चडोतास गोव्याठा पाठवते

सुरलून राधोबाबादा. 90 ऑगस्टा निघून - 24 ऑगस्ट 64

दमणजवळ पोचता दमणठा फिरंगी ल्यासडोरांत येतले नाही.

राधोबाबादेने 9 हजार रीनेडु, 99 हत्ती, 9000 उंच होत

गोव्याच्यापि रजईने दमणच्या गव्हर्नरास राधोबाबा

लगाड गळकलाऊन पाठवून देयाचा हुक्म देता.

दमणहून राधोबाबा लारापुराठां साठा.

लारापुराठे - ऑक्टोबरपर्यंत होता. (दादा) - जतर पुढे इत साठा.

दाशगाईने - सांतानची जुवसान भरमाई. 69 848 कं - मंजूर 300

दशियाय 92 हजार उलपळाचे गाव देण्याचे 62140

24 मे 69 गिहमेरु द रोजु नवीन गवर्जर आळा
 99 जावे 10 महादजी शिंकाहित - फिरंगी - मराठे तह झाळा
 मराठ्यांनी - फिरंगी सलख्या साही - नगरहेवळी - परळ्यातीळ
 62 गांव गोवे नरांना दिली ताठ्या. 22 जुलै 96 पुरेजी वेताळा
 नारायणराव धुमे - गोवे नरांचा पुण्यावरील वडील
 मुख्य - 92 मे 9690
 विठ्ठलराव गोरेधर चाठावत नरांची नेमणूक वडील म्हणू झाळी.

9650 - फिरंगी - मराठे तह

कुळमः - नगरहेवळीत - गोहत्याकंदी - देवाळ्यांना संरक्षण
 धर्मनातंज इ.

— u — गाविगास - सलख्य न वरणे.

9650 मध्ये - नारायणरावचा जोरेवरी. लुळाजी पवार
 (हेदरवेड जोररीळा, हेदरने - गोवे नरांचे दिली)

गोवे नरांनी पुणे दरबारातून देवा देलांत शारज साहे
 लुळाजी आंगचा कुळगा. रघुनाथजी - हेदर कितीच्या
 नोंदलांतलेता.

त्याने - विजयदुर्गच्या आरमारात पाळोसंग देवा
 पाची (बडा) गाठवले आंगनादाडा आम्हायाडिआळी
 रघुनाथचे म्हणणे " हे चान आलेत - आंगच्या
 रंगव्याज नरा "

गोवे नरांनी मय्यावरील 98 इ जाणांना 54 इले

गोवेकरांनी साश्रीरक्षणसाठी फोंडें पंचगहात
 तारदेश - ५ - सांखळी, डिचोळी, मणरी, पेडणे परगणे
 वाडकरांनी कुळापूरच्या रांगठमास वेदादिळा ७७ न १०८१

गोवेकरांनी काठुस गेरे विसच्या नेवृत्वारगाळी
 २५ ऑगस्ट: ६१ डिचोळी डिळा - व सांखळी विहृठमंकरेचे
 तस्वगत डळा. भेतग्राम - सत्तरीगहात गोवेकरांना पिळाळी.

वाडकरांनी - गोवे. ८२ ते डिसे ८२ -
 गुळुठे, मणरी, मेणुडे, साळ, धुमाये, गुळगांव. भाग
 जिंठले. डिसे ८२ डिसेर फिरंग्यांनी सांखळी येथे
 वाडकरांचा पराभव डळा.

२४ मार्च ६३ - २ एप्रिल ६३.

फिरंग्यांनी पेडणे गहात कुळीज डळा. डोळीजचे वेळोवेळी घेतले
 नवीन डिळा पाडून राहिला.

सन १२ मे १७६५ तिसरे रोक सावंत
 शांनादिळी पातझहाने. राजेबहादूर - मोर्चेतूनचा मान दिळा
 वाडकरांनी स्विकारला.

वाडकर - कुळापूरकरांचे मांडळीतून हा मान स्विकारला.

१७७१ कुळापूरकरांनी युद्ध सुरू केले
 कुळापूरकरांनी - निवतो, भरतगड, वेणुठळी, रेडी हे हिळुजे इतले
 २९ जाने ८८ फिरंगी वाडकरांच्यात तल उभाळा.

फिरंग्यांनी उवीरत. पेडणे गहात ताडयांत घेता

१७८७ मध्ये गोवेकरांचे - ७१४० सैन्य - पोर्तुगीज २५०० होते.

उत्तार - २३ तारखेची (७६५)

५५५ आकार - ५३ गोवे तारखे - ६० तो फोंडे.
 ३११८ - ७ फारगते - मणोडी. २५ ते ७२ तो फोंडी.
 १५ - तटपाळस - - १० ते १५ तो फोंडी.

३९१८

दिपूचा - त्रिंशत्याक्षरा रागोत्तमा दिपूजे कुंमो विदुना हृदयार डोळी
पुणे दरवारचा गोव्यांतीठ नद्येठ - गोपाळ रामचंद्र पेडगेकर होता.
किं... राणी सयंदेवराभाईत - सदाशिवराव. ताडगात घेतात.

दुखण.

30 जून - 1909

मराठ्यांच्या आरमारोब (दान मोठे पाठ, चार गुरावे, 20 गाड्यात)
(आरमार मुख - बाबुराव साबुसे, सुकेदार, सख्यापंत रामचंद्र)
दुर्मगाड दिपूचा - 25 जून 09 रोजी जिंकून घेतला.

25 जून 1909 इजिप्तावासांत आग लागून 2 मजोठ कश्मसात झोळी.

1909 रोजी गोवेकरांनी सदाशिवराव - दिपूचा तवाडी दुखा.

1909 - गोवेकरांनी पुणे वरिष्ठाने वंद घेतली.

जाना पुढाची साचा मराठीय चिठ्ठीस - काहिरापंत पेगळे
मंतर जोरापंत गोडकोळे तडकण चंद्रदेव 3 गोवेकरांचे
अर्थपगारी पितूर पुणे दरवारांतलेले -

26 मे 09 चिठ्ठीपणजीअंध्या पेडावे साठे इति - (विठ्ठलराव गोरेकर)
जाना प्रगजी मरुपुरामपंत मुरगायेकाण
पण्डणीसी - गयंकवराव मरुचुरे आठे.

28 ऑक्टोबर 09 - (विठ्ठलरावचे कातमोपन)
20 ऑक्टोबर 09 - द्याउतराव शिवेंजि धोडोका, जगन्नाथ, आरवेंकर
यांअंधा वाड, काळोका पिगे मंजा अरुडुडो.

जुनारास - शिंदाने.

चिठ्ठीपणजीपेशवा, काहिरापंत पेगळे, भादजीपंत कुळे, गणपती उरेंबकर
आनेका अग्नेकर, विठ्ठल मोरे, रामचंद्र पराजपे, शिवराव, आपाजी गोड
गणपत जोग, याना ~~...~~ मरुडुडो - जाना पुढां दिनाळ झोळी

1900 साळी - कुक्काठ वरुनर म्हणून आळा.

त्याठाने उतरांचे - कातमोपन 24 फुमोठ 1900

इंग्रज - ये शक्यांना नजयणे देता

